Inspreektekst Commissie vergadering 4 juni

Pascal van Wanrooij

"…Een das scharrelt 's avonds over het paadje waar zijn voorouders al decennia gelopen hebben. Een vos houdt alles in de gaten. Wat een heerlijk gebied om te verblijven, in levende lijve en als stof. Onder een monumentje. Zodat volgende generaties af en toe stil kunnen blijven staan bij al dat moois, wat is geweest en nog steeds is. Voor wie wil en kan voelen…"

Dit zijn regels uit een tekst van Frans Bouhuis die hangt aan een oude eik ter herinnering aan een jager die graag op die plek van het Maasdal genoot. Het verhaal laat een diep gevoelde liefde voor het landschap en de natuur in het zien. In de afgelopen maanden is mij uit gesprekken met boeren, jagers en inwoners helder geworden dat velen eenzelfde verbintenis voelen met het Maasdal. Het Maasdal heeft een ziel en is onlosmakelijk verbonden met de inwoners en geschiedenis van Mook en Middelaar.

Naast de beleving is het Maasdal ook aantoonbaar een zeer waardevol cultuurhistorisch gebied. Alle heggen tussen Mook en de Veerstraat staan al honderden jaren, sommige zelfs al bijna duizend jaar, op diezelfde plek. De voorouders van de bomen en struiken die nu de heggen vormen, komen uit het Maasdal zelf. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed heeft deze heggen daarom beoordeeld als objecten van hoge tot zeer hoge cultuurhistorische waarde van groot belang voor het nationale erfgoed. Het Maasdal is een van de weinige gebieden in Nederland die in de afgelopen 150 jaar niet ingrijpend is heringericht. Het heeft wel veranderingen gekend, zoals ruilverkaveling en de aanleg van de dijk, maar deze veranderingen zijn opgenomen in het oude landschap. Het is deze ouderdom die, als je je er voor openstelt, je vangt in een gevoel van verbondenheid met het landschap, de natuur en de boeren die het landschap hebben gevormd en nog steeds vormen. Voor wie wil en kan voelen.

Als het gaat om de plannen van Teunesen verbaast het ons als er wordt gezegd dat de plannen nog té onduidelijk zijn om een mening te kunnen vormen. En dat een verdere verkenning noodzakelijk is om een weloverwogen keuze te kunnen maken.

Echter: de principiële keuze die voorligt zal, ook als de plannen concreter worden, niet anders zijn. kiezen we als gemeente voor een herinrichting op een schaal die het Maasdal nog nooit gekend heeft. Want zelfs bij de minimale variant van 50 hectare ontzanden is dat het geval. Een dergelijke ingreep kan niet anders dan het karakter van het Maasdal onherstelbaar aantasten.

Of kiezen we voor behoud en herstel van het oorspronkelijke landschap en bijzondere natuur door het verbeteren van het beheer en het stimuleren van een landbouw in balans met landschap en natuur. Deze keuze ligt overigens geheel in lijn met de gemeentelijke omgevingsvisie en de ter inzage liggende omgevingsvisie van de provincie Limburg.

Het idee van ontzanding als voorwaarde voor landschapsherstel is niet meer dan een verkoopverhaal. Zoals de programmamanager van het Unesco Maasheggengebied het verwoord: Ontgronding is een groot gevaar voor de Unesco-status van het Maasdal.

Wat hebben partijen nog nodig om een keuze te maken? Gaat de concretisering van de ontzandingsplannen hierin echt een verschil maken? De keuze is door ons, Vrienden van het Maasdal al gemaakt: Zand winnen? Niet aan beginnen! En we staan daar niet alleen in gezien de vele posters die voor de ramen verschijnen. Het is uiteindelijk aan de raad, als onze vertegenwoordiging, om in deze een afweging in te maken. Ik wens u daar veel wijsheid bij.